

Asia: VN/238/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi elatustukilain, lapsen elatuksesta annetun lain sekä tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Elatustukilaki

Ovatko elatustukilain 11–12 §:t perusteluineen selkeät?

Kyllä

Onko elatustukilain 13 a §:n sisältö perusteluineen selkeä?

Kyllä

Onko elatustukilain 34 §:n sisältö perusteluineen selkeä?

Kyllä

Onko elatustukilain 36 §:n sisältö perusteluineen selkeä?

Kyllä

Laki lapsen elatuksesta

Onko lapsen elatuksesta annetun lain 8 d §:n sisältö perusteluineen selkeä?

Kyllä

Onko lapsen elatuksesta annetun lain 13 a §:n sisältö perusteluineen selkeä?

Kyllä

Onko lapsen elatuksesta annetun lain 13 b §:n sisältö perusteluineen selkeä?

Kyllä

Onko lapsen elatuksesta annetun lain 17 §:n sisältö perusteluineen selkeä?

Kyllä

Lapsen elatuksesta annetun lain mukaan elatusavun suuruus määritellään lapsen yksilöllisen elatuksen tarpeen perusteella, mutta vanhemmat vastaavat lapsensa elatuksesta kykynsä mukaan. Hallituksen esitykseen liittyvän palautteen ohella palautetta toivotaan myös kysymykseen siitä, tulisiko säätää vanhempien vahvemmassa velvoitteesta arvioida lapsen elatuksen tarvetta ja omaa elatuskykyään säännöllisesti, sekä, tähän liittyen, vanhemman velvollisuudesta ryhtyä toimiin elatusavun määrän tarkistamiseksi, jos tarve tarkistamiseen ilmenee. Jos kyllä, niin miten asiasta tulisi säätää?

Mikäli velvoite lapsen elatuskyvyn ja oman elatuskyvyn arvioinnista säännöllisesti asetettaisiin, se tulisi ulottaa koskemaan myös lähivanhempaa. Kumpikin vanhempi ovat huoltajia lain mukaan ja lain uudistuksetkin on oltava yhteneviä kummallakin vanhemmalle.

Tähän liittyen myös oikeudenkäyntikuluista tulisi säätää erikseen seuraavasti;

16d§ Asianosaiset vastaavat itse oikeudenkäyntikuluistaan, jollei ole erityistä syytä velvoittaa asianosaisia korvaamaan osaksi tai kokonaan vastapuolensa oikeudenkäyntikuluja. Alaikäisen lapsen huoltaja tai muut edustaja vastaa oikeudenkäyntikuluista elatusapua koskeissa asioissa lapsen asemesta. Nykyisen lain mukaan etävanhempi ei uskalla nostaa kannetta elatusavun nimissä ja syynä tähän on oikeudenkäyntikurisi. lähivanhempi saa sen veloituksetta lapsen nimissä. Kun on mahdollisuus nostaa kanne lapsen nimissä lisää se turhia oikeudenkäyntejä ja taloudellinen rasitus kohdistuu etävanhempaan ja sen kautta menetetään verotuloja ja verokertymää.

Tulotietojärjestelmästä annettu laki

Onko tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n sisältö perusteluineen selkeä?

Kyllä

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne esityksen vaikutusarvioinneista.

Esitys saattaa vähentää julkisen talouden menoja. Lisäksi on huomioitava, että mikäli kummankin vanhemman tulotiedot ja varallisuus tarkistetaan määräajoin on tarkistettava samalla kummankin vanhemman tulotiedot kun määritellään elatuskykyä.

Onko teillä täydennettävää esityksen nykytilan kuvaukseen tai muuhun tekstiin?

Työryhmän ehdotus elatustuen uudistamisesta kohdistuu liikaa säästämiseen ja siinä unohtuu lapsen etu. Lapsella on oltava kodinomaiset olosuhteet kummankin vanhemmansa luona vanhempien erotessa tai lapsen ollessa lähivanhemmallaan kirjoilla. Lapsen lähivanhempi saa kaikki lapseen liittyvät tuet omaan käyttöönsä. Ruotsin malli olisi järkevämpi, jossa tuet jaetaan vanhempien kesken. Elatustuen määrä on 198,13 €/kk/lapsi, joka nykyisen lain mukaan pitäisi taata joka lapselle. Jos elatuskyky on puutteellinen maksaa KELA erotuksen tähän elatustuen määrään asti. Monessa tapauksessa yhteiskunta säästää kun tehdään määräaikaista vaikka 0-sopimus elatusavusta. Tällöin vältetään jatkuvat oikeudenkäynnit ja vanhemmat voivat jatkaa elämistään turvallisemmin. Tällainen tilanne tulee kyseeseen kun esim. etävanhempi työllistyy 1 / 2 vuoden kuluttua.

Muut kommentit koskien esitystä.

Tässä yhteydessä lakia lapsen elatuksesta tulisi uudistaa myös muilta osin;

Esitämme, että lakia muutetaan seuraavasti;

5§ Kantajana ei ole lapsi vaan huoltaja tai muu edustaja

11§ Elatusapua voidaan muuttaa takautuvasti enintään yhtä vuotta ennen kanteen vireille panoa

13§ Kantajana ei ole lapsi vaan huoltaja tai muu edustaja

16§ Kun elatusavun muuttamista koskeva asia on vireillä tuomioistuimessa, tuomioistuin (myös KäO) voi määrätä elatusavun täytäntöönpanon keskeytettäväksi kokonaan tai osittain,

Liian usein lähivanhemmalle myönnetään yhden vanhemman korotus 73,30 €/lapsi väärin tietojen perusteella jättämällä ilmoittamatta uuden kumppanin joka tosiasiallisesti asuu lähivanhemman luona, vaikka kirjoilla esim. Poste Restante. Tällöin elatusapujen määrä kasvaa kohtuuttomasti.

Lasten vuoroasumista pidettävä lähtökohtana, vaikka toisen vanhemman elatuskyky olisikin heikompi.

Lapsilisät on maksettava lasten 18 vuoden ikään saakka. Näin säästetään oikeudenkäyntikuluissa. Tämä on yksi tärkeimmistä perusteista nostaa kanne.

Elatusvelvollisen tulisi saada maksuvapautus vaikka elatusvelvollisella olisikin toimimaton yritys pöytälaatikossa. Usein nämä yritykset eivät tuota mitään ja niiden lopettaminen on kalliimpaa kuin sen säilyttäminen.

Kumpikin vanhempi velvoitettava tekemään sanktion uhalla ilmoitus muuttuneista tuloista ja menoista.

Hurmalainen Ahti

Elatusvelvollisten Liitto ry - Elatusvelvollisten Liitto ry